

Sadržaj

Prvi deo

Kreiranje finansijskih proizvoda (1)

1.	Polazne osnove kod kreiranja finansijskih proizvoda	2
1.1.	Paradigme novog tehnološkog razvoja	2
1.2.	Paradigme novog inovativnog preduzetništva	6
1.2.1.	Ključni kriterijumi nove proizvodne filosofije	6
1.2.2.	Ključni kriterijumi za razumevanje nove ekonomske teorije	7
1.2.3.	Ključni kriterijumi koji se respektuju kod osnivanja savremenog razvoja	9
1.2.4.	Definisanje inovativnog preduzetništva i preduzimača kao ključnih faktora savremenog rasta i razvoja	11
1.2.5.	Karakteristične razlike između menadžera, preduzimača i preduzetnika	17
1.2.6.	Proces i modeli preduzetništva	20
1.2.7.	Škole inovativnog preduzetništva i preduzetničke orijentacije	23
1.3.	Paradigme nove ekonomije usluga	27
2.	Definisanje hartija od vrednosti	30
2.1.	Definisanje hartija od vrednosti	31
2.2.	Vrste hartija od vrednosti	32
2.3.	Kriterijumi podele hartija od vrednosti	33
2.4.	Definisanje cene kapitala	34

Drugi deo

Menice (36)

1.	Definisanje menice i meničnih načela	37
1.1.	Definisanje menice	37
1.2.	Menična načela	37
1.2.1.	Načelo pismenosti ili formalnosti	38
1.2.2.	Načelo inkorporacije	38
1.2.3.	Načelo fiksne obaveze	38
1.2.4.	Načelo strogosti	38
1.2.5.	Načelo solidarnosti	39
1.2.6.	Načelo samostalnosti obaveze	39
1.2.7.	Načelo neposrednosti	39
2.	Radnje vezane za sticanje prava i obaveza iz menice	39
2.1.	Izdavanje menice	39
2.1.1.	Sopstvena ili solo menica	40
2.1.2.	Vučena ili trasirana menica	41
2.2.	Prenos ili indosiranje menice	44
2.2.1.	Indosant – Indosator	44
2.2.2.	Oblici indosamenta	45
2.3.	Akceptiranje menice	45

2.4. Avaliranje menice	46
2.5. Menična intervencija	46
3. Radnje koje obezbeđuju ostvarenje meničnih prava	46
3.1. Podizanje meničnog protesta	46
3.2. Menični regres	47
4. Eskont menice	48
4.1. Pravno-finansijski aspekti eskontiranja menice	48
4.2. Eskontovanje menice	49

Treći deo **Akcije (51)**

1. Pravni aspekti akcija i akcionerstva	52
1.1. Pravno definisanje akcija	52
1.1.1. Akcije prema redosledu izdavanja	53
1.1.2. Akcije prema sadržini prava učešća	53
1.1.3. Prioritetne ili povlašćene akcije	54
1.1.4. Akcije prema pravu glasa	55
1.1.5. Razlikovanje akcija prema kriterijumu prava vlasnika	55
1.1.6. Akcije na ime i na donosioca	56
1.2. Zasnivanje akcionarstva i oblici privrednih društava kapitala	57
1.2.1. Akcioneri – deoničari	57
1.2.2. Akcionerska prava	58
1.2.3. Trgovačke radnje	60
1.2.4. Ortačka društva	60
1.2.5. Komanditno društvo kapitala	60
1.2.6. Akcionarsko društvo kapitala	61
1.2.7. Društvo s ograničenim jemstvom	62
1.2.8. Ostali pravni oblici	62
1.3. Prava i odgovornosti imaoaca akcije	64
1.3.1. Pravo na potirdu o vlasništvu	64
1.3.2. Pravo glasa	64
1.3.3. Pravo na dividendu	64
1.3.4. Oblici prava iz akcije	65
2. Postupak emisije akcija	65
2.1. Utvrđivanje vrste emisije akcija	67
2.2. Priprema i realizacija odluke o emisiji akcija	68
2.2.1. Postupak donošenja odluke o emisiji akcija	69
2.2.2. Pribavljanje mišljenja ovlaštenog revizora o bonitetu emitenta	70
2.2.3. Dobijanje odobrenja Komisije za hartije od vrednosti	71
2.2.4. Sastavljanje prospekta za emisiju	73
2.2.5. Realizacija odluke o emisiji akcija	73
2.3. Utvrđivanje kotacije, sastavljanje poziva za upis i realizacija odluke o akcijama	74

2.3.1.	Utvrđivanje kotacije hartije od vrednosti	74
2.3.2.	Utvrđivanje sadržaja i oblika akcija	75
2.3.3.	Objavljivanje poziva za upis u uplatu hartija	76
2.3.4.	Zahtev za registrovanje emisije	78
3.	Finansijski aspekti upravljanja akcijama	79
3.1.	Utvrđivanje učešća u akcionarskom društvu	79
3.2.	Utvrđivanje vrednosti akcija na berzi	80
3.2.1.	Zarada po osnovi dividende	80
3.2.2.	Zarada po osnovu cena akcija	80
3.3.	Prodaja novih akcija	81
3.3.1.	Proces emitovanja akcija namenjenih javnosti	82
3.3.2.	Strategije privlačenja investitora	83
3.3.3.	Sekundarno tržište i cene akcija	84
3.3.3.1.	Sekundarno tržište akcija	84
3.3.3.2.	Tržišna cena ili vrednost akcija	84
3.3.3.3.	Izračunavanje zarade po akciji	85
3.4.	Kupovina akcija	85
3.4.1.	Institucionalni investitori	85
3.4.2.	Strategija investiranja u akcije	86
3.4.2.1.	Izvori berzanskih podataka	86
3.4.2.2.	Kako se čitaju indeksi (proseci)	89
3.4.2.3.	Objašnjenje pojma tržišni indeksi	89
3.4.3.	Investicioni klubovi	91
3.4.3.1.	Objašnjenje tržišnih ciklusa – šta utiče na investiranje?	91
3.4.3.2.	Berzanski brokeri	91
3.4.3.3.	Klijenti	93
3.4.3.4.	Brokeri u berzanskoj sali	93
3.4.4.	Brokerski menadžment	94
3.4.4.1.	Diskont-brokerski menadžment	94
3.4.4.2.	Brokeri na veliko	94
3.4.4.3.	Brokeri izvan berzanske sale	94
3.4.5.	Dileri, trgovci i investicione banke	95
3.5.	Trgovanje akcijama prodajom na prazno	95
3.6.	Trgovanje varantima	97
3.7.	Kupovina akcija na kredit	98
4.	Utvrđivanje prava na upravljanje	99
5.	Globalni indeks akcija i investiranje na globalnom nivou	101
5.1.	Dow Jones Shares Global Index	101
5.2.	Indeksi tržišta vlasničkim hartijama od vrednosti	102
5.2.1.	Investiranje u inostrane hartije od vrednosti	103
5.2.2.	Rizici ulaganja u inostrane hartije od vrednosti	103
5.2.3.	Kako se procenjuju i izbegavaju valutni rizici?	103
5.2.4.	Postupak investiranja u inostrane hartije od vrednosti	104
5.3.	Indeksi svetskin industrijskih grupacija	105

Četvrti deo Obveznice (106)

1. Definisane pojmove obveznice	107
1.1. Definisane obveznice	107
1.1.1. Vrste obveznica	108
1.1.2. Korporacijske obveznice	109
1.1.3. Obveznice javnog sektora	110
1.1.4. Obveznice finansijskih organizacija	110
1.2. Svrha emisije i proces investiranja u obveznice	110
1.2.1. Svet obveznica – sigurna investicija (?)	110
1.2.2. Ekonomska svrha emisije i trgovanja obveznicama	111
1.3. Odluke u vezi emisije obveznica	113
1.3.1. Objašnjenja u vezi s obveznicama	113
1.3.1.1. Obveznice sa osiguranim sredstvima obezbeđenja	113
1.3.1.2. Obveznice sa uslovnim obezbeđenjem	114
1.3.1.3. Inovacijske obveznice	115
1.3.2. Postupak donošenja odluke o emisiji obveznica	116
1.3.2.1. Svrha i namena emisije	116
1.3.2.2. Iznos emisije	117
1.3.2.3. Struktura apoeni i broj obveznica	117
1.3.2.4. Kamatna stopa	118
1.3.2.5. Vreme početka i završetka emisije	118
1.3.2.6. Rok otplate glavnice i plaćanje kamate (paritet emisije)	118
1.3.2.7. Način garantovanja	119
1.3.2.8. Način prenosa	119
1.3.2.9. Mogućnost zamene	119
1.3.2.10. Posebne pogodnosti	119
1.4. Specifičnosti obveznica organa uprave	119
1.4.1. Specifičnosti obveznica lokalnih organa uprave	120
1.4.2. Specifičnosti obveznica državnog trezora	122
1.4.3. Obveznice specifičnih namena	122
1.4.3.1. Otvorena pitanja koja valja raspraviti	122
1.4.3.2. Preduslovi koje valja ispuniti	124
1.4.3.3. Smisao emisije obveznica posebne namene	126
2. Distribucija i trgovanje obveznicama	127
2.1. Distribucija obveznica	127
2.2. Trgovanje obveznicama na sekundarnom tržištu	128
2.2.1. Postupak izračunavanja vrednosti obveznica	128
2.2.1.1. Kretanje kamatnih stopa	128
2.2.1.2. Nominalna vrednost obveznice kao pokazatelj isplativosti	131
2.2.1.3. Prinos od obveznice kao pokazatelj isplativosti	131
2.2.1.4. Izračunavanje delovanja faktora na tržištu koji utiču na cenu	132
2.2.1.5. Izračunavanje prinosa od obveznice	133

2.2.1.6.	Obveznice namenjene međunarodnom tržištu kapitala	134
2.2.2.	Istraživanje rizika ulaganja u obveznice	134
2.2.3.	Formiranje cena obveznica	137
2.3.	Trgovanje obveznicama	138
2.3.1.	Trgovanje obveznicama novih emisija	138
2.3.2.	Postupak aukcije	139
2.3.3.	Model kupovine obveznica malih investitora	140
2.3.4.	Troškovi trgovanja obveznicama	140

Peti deo

Fjučerski i opcije (142)

1.	Definisanje fjučersa i opcija sa objašnjenjem igre	143
1.1.	Definisanje fjučersa i opcija	143
1.2.	Leveridž-postupak	144
2.	Proizvodi i predmeti ugovora na fjučerse i opcije	145
2.1.	Proizvodi koji su predmet ugovora na fjučerse	146
2.1.1.	Pristup trgovanju ugovorima na fjučerse	146
2.1.2.	Postupak trgovine ugovorima na fjučerse	146
2.1.3.	Berzanski postupak trgovine ugovorima na fjučerse	147
2.1.4.	Aktivnosti brokera	148
2.1.4.1.	Otvaranje računa investitora	148
2.1.4.2.	Uplata početnog depozita	149
2.1.4.3.	Preduzimanje mera zaštita od limita	149
2.1.4.4.	Planiranje načina izlazaka sa tržišta	149
2.1.4.5.	Utvrđivanje pretpostavki kojim se smanjuju rizici	150
2.2.	Definisanje finansijskih derivata	150
2.2.1.	Objašnjenje uloge hedžera	151
2.2.2.	Objašnjenje igre špekulanata	153
2.2.3.	Vrste ugovora na fjučerse na finansijskom tržištu	154
3.	Definisanje opcija	155
3.1.	Kupovina opcija	156
3.2.	Prodaja opcija	157
3.3.	Rizici kod kupo-prodaje opcija	158
3.4.	Pravila i dileme kod transakcija opcijama	159
4.	Funkcionisanje trgovine ugovorima na fjučerse	159
4.1.	Sistem trgovine fjučerskim derivatima	159
4.2.	Pretpostavke trgovanja ugovorima o fjučersima	161
4.2.1.	Normativno-institucionalne pretpostavke trgovanja ugovorima na fjučerse	161
4.2.2.	Postupak trgovanja ugovorima na fjučerse	162
4.2.3.	Pravila i sistem trgovanja ugovorima na fjučerse	162
4.3.	Izveštavanje o trgovanju ugovorima na fjučerse	163
4.3.1.	Proizvod	164

4.3.2.	Cena	164
4.3.3.	Obim trgovanja	165
5.	Specifičnosti korišćenja opcija	165
5.1.	Standardne karakteristike špekulacija opcijama	166
5.2.	Špekulacije opcijama kao vrsta osiguranja od rizika	166
5.2.1.	Strategija vezane prodaje	167
5.2.2.	Strategije prodaje „davljenjem„	167
5.2.3.	Strategija neopredeljene kupovine	167
5.2.4.	Strategija pokrivena neopredeljene kupovine	167
5.3.	Manje nerizične špekulacije opcijama	167
5.4.	Nestandardne špekulacije opcijama	168
5.4.1.	Opcije na indekse na akcije	168
5.4.2.	Opcije na valute	169
5.4.3.	Opcije na kamatne stope	169
5.4.4.	Opcije na ugovore o fjučersima	170
5.5.	Trgovanje opcijama na indekse akcija i robne fjučerse	170
5.6.	Kotiranje opcija	171

Šesti deo

Hipotekarni vrednosni papiri (173)

1.	Hipotekarne založnice i hipotekarne obveznice	174
1.1.	Hipotekarne založnice i obveznice i kolateralne hipotekarne obveznice	174
1.1.1.	Hipotekarne založnice	174
1.1.2.	Hipotekarne obveznice	177
1.1.3.	Kolateralne hipotekarne obveznice	178
1.2.	Praksa hipotekarnih kredita	179
1.2.1.	Praksa hipotekarnih kredita u SAD	179
1.2.2.	Hipotekarno tržište u Evropskoj uniji	181
2.	Pravni okvir hipoteke i obligacije	184
2.1.	Klasično običajno hipotekarno pravo i pravedna intervencija	184
2.2.	Hipoteke i obligacije u Engleskoj	185
2.2.1.	Uticaj američke teorije na englesko zakonodavstvo	185
2.2.2.	Varijante van norme	187
2.2.3.	Običajni i savremeni zakon o obligaciji	188
2.2.4.	Generisanje obligacije	189
2.3.	Američko hipotekarno tržište	190
2.3.1.	Objašnjenje pojma hipotekarno tržište	190
2.3.1.1.	Hipotekarno tržište	190
2.3.1.2.	Vrste sekundarnih hipotekarnih finansijskih instrumenata	191
2.3.1.3.	Američke hipotekarne uputnice	191
2.3.1.4.	Agencijske hipotekarne uputnice	192
2.3.1.5.	Privatne hipotekarne uputnice	193
2.3.1.6.	Kolateralne hipotekarne obveznice	194
2.3.1.7.	Finansijske institucije hipotekarnih kredita	196

2.3.1.8.	Primarno hipotekarno tržište	196
2.3.1.9.	Sekundarno hipotekarno tržište	196
2.3.1.10.	Privatni plasmani na sekundarnom hipotekarnom tržištu	197
2.3.2.	Funkcionisanje primarnog i sekundarnog hipotekarnog tržišta	197
2.3.2.1.	Dva mehanizma funkcionisanja sekundarnog hipotekarnog tržišta	197
2.3.2.2.	Finansijske institucije hipotekarnih kredita	198
2.3.2.3.	Depozitne finansijske institucije	199
2.3.2.4.	Nedepozitne finansijske institucije	199
2.3.2.5.	Struktura hipotekarnog tržišta	199
2.3.2.6.	Sekjuritizacija	201
2.3.2.7.	Federalne hipotekarne institucije	202
2.4.	Evropsko hipotekarno tržište	203
2.4.1.	Pravne forme realnog obezbeđenja kredita na nepokretnosti u Francuskoj i Nemačkoj	203
2.4.2.	Nemačka hipoteka „u obliku pisma,,	204
2.4.3.	Zemljišna založna prava i akcesornosti po zakonu o hipotekarnim bankama u Nemačkoj	204
2.4.4.	Zakonsko regulisanje jedinstvenog hipotekarnog tržišta u Evropskoj uniji	205
2.5.	Učesnici na hipotekarnom tržištu Evropske unije	208
2.5.1.	Bankarski sistem	209
2.5.2.	Štedionice	209
2.5.3.	Specijalizovane štedionice	210
2.5.4.	Ugovorne institucije	210
2.5.5.	Hipotekarne banke	211
2.5.5.1.	Načelo specijalnosti	211
2.5.5.2.	Načelo pokrića	212
2.5.5.3.	Načelo usklađenosti	212
2.5.5.4.	Pasivni poslovi hipotekarne banke	212
2.6.	Založnice u Evropskoj uniji	213
2.6.1.	Založnice i hipotekarne obligacije u Francuskoj	215
2.6.2.	Hipotekarne obligacije i založnice u Nemačkoj	216
2.6.3.	Nemačka založnica i britanska hipotekarna uputnica	217
	Literatura	220